

274

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΔΙΑΜΑΝΤΗ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΘ. ΒΛΑΧΟΣ

(1935 - 1980)

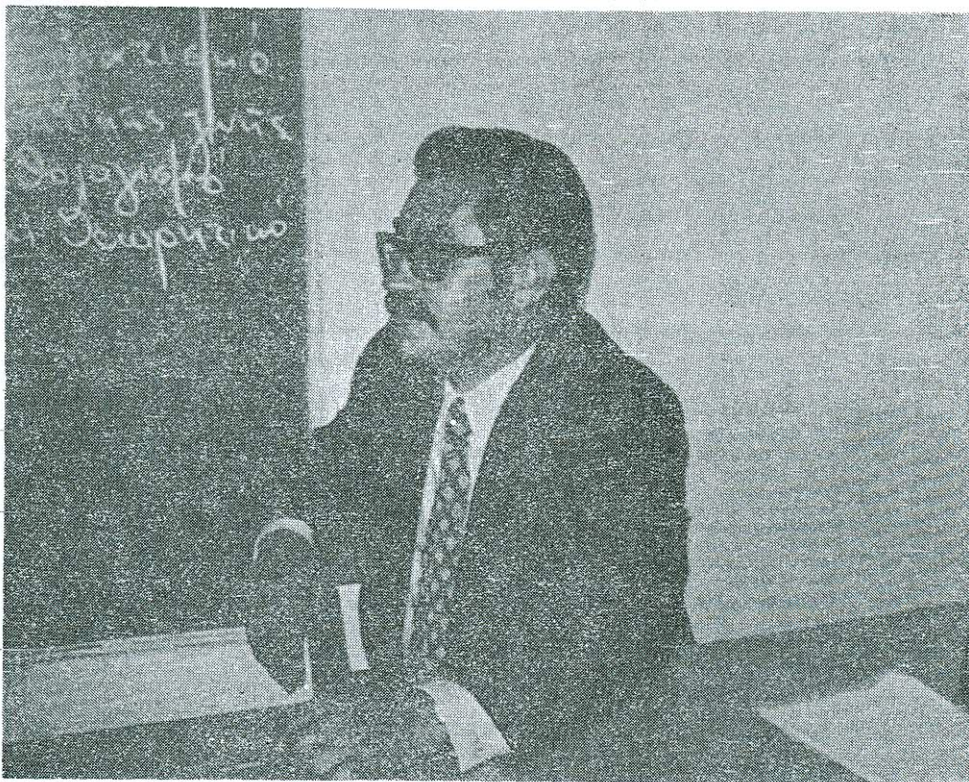
Ὁ Ἰωάννης Βλάχος, υἱὸς τοῦ Ἀθανασίου καὶ τῆς Ἑλένης, ἐγεννήθη εἰς τὰ Κάτω Πορροῖα Σερρών τὸ 1935. Ἦτο ὁ πρῶτος ἐκ τῶν τεσσάρων ἀδελφῶν. Ἐφοίτησεν εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον τῆς γενετέρας του κατὰ τὴν περίοδον τοῦ πολέμου. Τὸ 1950 εἰσῆχθη εἰς τὸ Γυμνάσιον Σιδηροκάστρου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀπεφοίτησε τὸ 1966. Αἱ γυμναστικά του σπουδαὶ ἦσαν ἐξαιρετοί, διότι οὗτος ἦτο ἐκ τῶν καλυτέρων μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου καὶ ἐτύγχανε πάντοτε τῶν σχετικῶν μαθητικῶν διακρίσεων, διὰ τὰς ὁποίας οὐδέποτε ἠ μετριοφροσύνη του τοῦ ἐπέτρεπε νὰ κάνη λόγον εἰς τοὺς οἰκείους του ἢ εἰς τοὺς φίλους του. Παραλλήλως ἐφοίτα εἰς τὰ ἀνθοῦντα τότε κατηχητικὰ σχολεῖα τῆς Μητροπόλεως Σιδηροκάστρου, εἰς τὰ ὁποῖα ἐδίδασκον πλὴν τῶν μονίμων ἐκεῖ ἐργατῶν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ διάφοροι διαπρεπεῖς θεολόγοι ὑπηρεροῦντες τότε εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ εἰς τὴν περιοχὴν αὐτήν.

Φύσις εὐγενικὴ ὁ Ἰωάννης Βλάχος μὲ ἔντονον θρησκευτικὸν χαρακτήρα, μὲ πλούσιον οἰκογενειακὸν ἰδεολογικὸν ὑπόβαθρον καὶ εὐσέβειαν καὶ μὲ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς τότε πνευματικῆς κινήσεως Σιδηροκάστρου προκρίνει ὡς ἐπιστήμων νὰ σπουδάσῃ τὴν Θεολογίαν. Οὕτω τὸ 1956 προσέρχεται εἰς τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ εἰσάγεται μεταξὺ τῶν πρώτων. Ἐγγράφεται εἰς τὸ Α' ἔτος σπουδῶν καὶ ὡς ὑπότροφος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σιδηροκάστρου, εἰσάγεται εἰς τὸ Θεολογικὸν οἰκοτροφεῖον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ὅπου διαμένει καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν σπουδῶν του.

Ἐδῶ γνωρίζεται μὲ ἐκλεκτοὺς συναδέλφους καὶ ἀκούει ἐκλεκτοὺς πανεπιστημιακοὺς διδασκάλους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, παραλλήλως παρακολουθεῖ ὅλην τὴν πνευματικὴν κίνησιν τῶν Ἀθηνῶν. Ἱεραὶ ἀκολουθίαι, κηρύγματα, ὁμιλίας, διαλέξεις, καὶ ὅ,τι καλὸν ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ ἡ πόλις εἰς ἓνα λαμπρὸν φοιτητὴν. Αἱ βιβλιοθήκαι τὸν εἶχον τακτικὸν ἐπισκέπτῃν. Ἡ κοσμικὴ ζωὴ τοῦ ἦτο ἄγνωστος. Ὡμοιάζεν ἡ φοιτητικὴ του ζωὴ ἐν Ἀθήναις μὲ τὴν φοιτητικὴν ζωὴν τοῦ Μ. Βασιλείου εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. Τακτικὸς εἰς τὰς πανεπιστημιακὰς παραδόσεις καὶ ἐξετάσεις,

οὐδέποτε ἀπέφυγε νὰ προσέλθῃ εἰς ἐξέτασιν μαθήματος καὶ οὐδέποτε ἀπέτυχεν εἰς ἐξετάσεις εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν. Τοιοιτοτρόπως τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1960 κατέστη πτυχιούχος αὐτῆς μετὸν βαθμὸν «Λίαν καλῶς».

Ἐν συνεχείᾳ κατετάγη εἰς τὸν στρατὸν καὶ ἐγένετο ἔφεδρος ἀξιωματικὸς τῆς Ἀεροπορίας. Μετὰ τὰς σχετικὰς ἐκπαιδεύσεις ὑπηρέτησεν εἰς τὴν θρησκευτικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Γ.Ε.Α., ὅπου τοῦ ἐδόθησαν εὐκαιρία νὰ ἀναπτύξῃ ἀνάλογον δρᾶσιν καὶ νὰ προσφέρῃ εἰς τὰ στρατευμένα νειάτα ὅ,τι καλὸν ἔκρυβεν ἡ ὥραία του ψυχὴ. Ἐξετιμήθη ἀπὸ ἀξιω-

Ὁ Ἰωάννης Ἀθ. Βλάχος

ματικούς καὶ σημνίτας καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του ἐκ τοῦ στρατοῦ προσελήφθη ὡς καθηγητῆς εἰς σχολὴν διαφωτιστῶν τῆς Ἀεροπορίας, ὅπου ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐδίδαξεν ἐκεῖ ἐπὶ ὠραιαῖς ἀντιμισθίαι.

Ἡ ἀδιοριστία τῶν καθηγητῶν καὶ ἰδίᾳ τῶν θεολόγων τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὸν ἔστρεψε προσωρινῶς εἰς τὴν ἰδιωτικὴν ἐκπαίδευσιν. Παρὰ τὴν ἀλλήλως ἐγγράφεται εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὅπου διηύρυνε τὰς σπουδὰς του περὶ τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν ἀρχαιολογίαν καὶ κατέστη πτυχιούχος αὐτῆς τὸ 1968.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς παραμονῆς του εἰς Ἀθήνας ἐγένετο μέλος τῆς Πανελληνίου Ἐνώσεως Θεολόγων καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν μελέτην καὶ τὴν διδασκαλίαν εἰς τὸ σχολεῖον. Φύσει βιβλιόφιλος ἀπέκτησε τεραστίαν

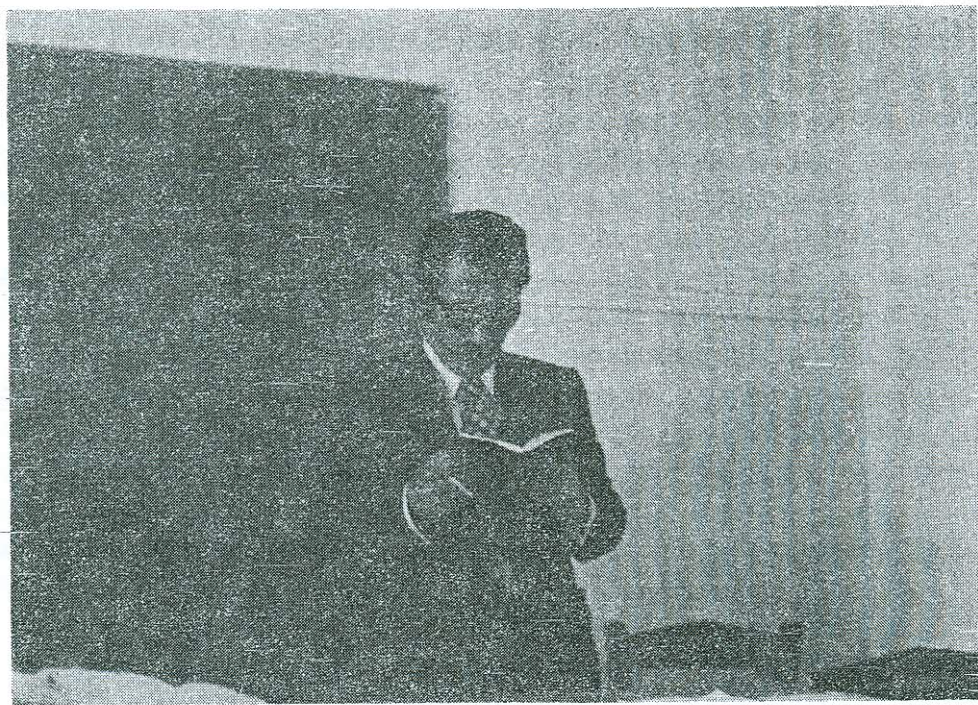
ιδιωτικήν βιβλιοθήκην, εἰς τὴν ὁποίαν ἀφιέρωνε πολλὰς ὥρας ὥστε νὰ εἶναι πάντα ἐνήμερος διὰ κάθε νέον βιβλίον. Ἡ δίψα του αὐτὴ τὸν ἔστρεψε νὰ σκέπτεται πῶς θὰ ἀποκτήσῃ τὴν δυνατότητα νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν συστηματικῶς καὶ διὰ τοῦτο ἐπεθύμει νὰ προσληφθῇ ὡς ἐπιστημονικὸς βοηθὸς εἰς Α.Ε.Ι. Τοῦτο ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου αἱ σπουδαὶ καὶ ἡ ἀποκατάστασις τῶν μικροτέρων ἀδελφῶν του δὲν τοῦ ἐπέτρεψαν νὰ ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὰς Ἀθήνας. Τὸ 1966 διωρίσθη ὡς θεολόγος καθηγητῆς εἰς τὸν Ν. Ἐβρου, ὅπου τὸν διορισμὸν δὲν ἀπεδέχθη. Τὸ 1969 διωρίσθη ὡς φιλόλογος καθηγητῆς εἰς τὸν Ν. Φθιώτιδος, ὅπου ἐπίσης δὲν ἀπεδέχθη τὸν διορισμὸν. Εἰς τοὺς ἀνωτέρω λόγους τῆς παραμονῆς του εἰς Ἀθήνας κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ συνέβαλον καὶ προβλήματα ὑγείας τῶν γονέων του, εἰς τὰ ὁποῖα ἔδειξε τὸ μέγα υἱικὸν του ἐνδιαφέρον.

Εἶχεν διαφόρους ὑποσχέσεις περὶ προσλήψεώς του ὡς βοηθοῦ εἰς Ἀνωτάτην σχολήν, ἀλλὰ οἱ ὑποσχεθέντες τὸν ἠγνόησαν. Ἐγνώριζε πολλὰ σπουδαῖα πρόσωπα, ἀλλὰ οὐδέποτε ἠνόησεν κανένα διὰ προσωπικά του θέματα. Πρώην συνάδελφοί του ἐκμεταλλευθέντες τὰς ἀνωμάλους καταστάσεις τῆς ἐποχῆς ἀνεδείχθησαν σπουδαῖοι, ἐνῶ ὁ Ἰωάν. Βλάχος ὑπῆρξεν ὁ πάντοτε σεμνὸς γυμνασιακὸς διδάσκαλος. Εἶχε γίνεαι μέλος τῆς Ἑταιρίας Ἑλλήνων Φιλολόγων καθὼς καὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἐνώσεως Βορείων Ἑλλήνων. Ἦτο δὲ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ἱστορικῆς καὶ Λαογραφικῆς Ἑταιρείας Σερρῶν - Μελενίκου. Εἰς ὅλα ἀνταπεκρίνετο ἐπαξίως.

Συνεκέντρωνε πάντοτε ὑλικὸν δι' ἐπιστημονικὴν ἔρευναν καὶ τὸ ὁποῖον δυστυχῶς δὲν ἐπρόλαβε νὰ ἐπεξεργασθῇ. Σημειώσεις καὶ ἀποκόμματα ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν εἶχε πολλὰ, ἀλλὰ ταξινομημένα πῶς καὶ ἄλλα ὄχι, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δεικνύει τὸν εὐσυνείδητον ἐρευνητὴν. Δυστυχῶς ἡ πολὺωρος διδακτικὴ του ἐργασία δὲν τοῦ ἄφηνε τὸν ἀπαιτούμενον δι' ἔρευναν χρόνον. Τὸν καιρὸν τῶν σχολικῶν διακοπῶν διήρχετο συνήθως εἰς μοναστήρια δι' ἐξέτασιν χειρογράφων καὶ εἰκόνων ἢ εἰς Ἀθήνας δι' ἔρευναν τοῦ ὑπὸ κατοχὴν του ἐπιστημονικοῦ ὑλικοῦ. Διακοπὰς δι' ἀναψυχὴν δὲν ἐγνώρισε ποτέ.

Ἡ ἐν τῇ ιδιωτικῇ ἐκπαιδεύσει ἐπαγγελματικὴ ἀβεβαιότης τὸν ἀπησχόλει· ἤκουσε συχνὰ ὑποδείξεις φίλων διὰ κάτι μονιμώτερον. Ὑπέβαλεν αἴτησιν διὰ διορισμὸν του, ὡς καθηγητοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας κατ' ἐπανάληψιν, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ τοιοῦτον διορισμὸν, διότι ἄλλοι ἀνθρώπων ἔχοντες πρὸ αὐτοῦ κατέβαινον». Δὲν ἦτο συνηθισμένος εἰς τοιαύτας συναλλαγὰς καὶ πιέσεις καὶ εἰς σχετικὰς ὑποδείξεις γνωστῶν ἀπῆντα διὰ τῆς σιωπῆς. Πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν προσόντων του προέβη εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς μικρᾶς ἐργασίας του «Ἡ διδασκαλία τῶν ἐκθέσεων» Ἀθῆναι 1975, σελ. 32, εἰς τὴν ὁποίαν φαίνεται ἡ

πληρότης τῆς ἐνημερώσεως καὶ ὁ συνδυασμὸς μελέτης καὶ πείρας. Ἐπίσης τὸ 1976 ἐνεγράφη εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ὡς ἀκροατὴς εἰς τὸ μάθημα τῶν Παιδαγωγικῶν καὶ παρηκολούθησεν ἐπὶ διετίαν τοὺς τρεῖς εἰδικοὺς καθηγητάς. Ὑποστὰς δὲ τὰς σχετικὰς ἐξετάσεις ἔλαβε πιστοποιητικὸν σπουδῶν. Ἐν συνεχείᾳ ἐδημοσίευσεν τὴν ἐργασίαν του «Ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Φιλύρας Πορ-

Ὁ Ἰωάν. Βλάχος σὲ ὥρα διδασκαλίας

ροῖων Σερρῶν» Ἀθῆναι 1976, σελ. 45 (Ἀνάτυπον ἐκ τῶν «Σερραϊκῶν Χρονικῶν»).

Τὸ φθινόπωρον τοῦ 1977 διωρίσθη καθηγητὴς φιλόλογος εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ ἐτοποθετήθη εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Φροντιστήριον καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Λύκειον Καβάλας. Ὁ ὄριμος παιδαγωγὸς εὐρίσκεται εἰς σχολεῖον, ὅπου ἀπαιτοῦνται εἰδικὰ προσόντα διδασκάλου. Ἡ εὐσέβειά του, τὸ ἦθος του, ὁ ζῆλος νὰ δώσῃ καὶ νὰ ἀναδείξῃ ἀνθρώπους τὸν ἐπέβαλον ἀμέσως εἰς τὸ περιβάλλον, ὅπου εὐρέθη. Οἱ ἱερωμένοι μαθηταὶ εὐρίσκουν ἐν τῷ προσώπῳ του τὸν ἰδεώδη διδάσκαλον. Ἔμενε καὶ τὸ ἀπόγευμα εἰς τὸ σχολεῖον καὶ τότε συνέχιζε νὰ διδάσκῃ μὲ ἄλλον τρόπον. Πολλὰ διηγείτο εἰς τοὺς ἱερεῖς, πάντοτε ἀπῆντα εἰς τυχὸν ἀπορίας των καὶ συχνὰ προέβαλλε διὰ

διάφορα θέματα διαφανείας (σλαΐτς). Τελευταίως έδημοσίευσε τήν έργασίαν «Ο Μακεδονικός Άγών εις τήν περιοχήν του Μελενίκου (έκθέσεις των μητροπολιτών Ειρηναίου και Αιμιλιανού») Άθηναι 1979 σελ. 74 (ανάτυπον έκ των «Σερραϊκών Χρονικῶ»). Μετ' ὀλίγους μήνας ὁ Ίω. Βλάχος προσεβλήθη ἀπό τήν ἐπάρατον νόσον και ἐγχειρισθείς ἐν τῷ νοσοκομείῳ Καβάλας ἤλθεν εις Άθήνας ἀναμένων βελτίωσιν τῆς υγείας του. Δυστυχῶς τήν 28/1/80 ἐγκατέλειπε τόν μάταιον τοῦτον κόσμον ἐν μέσῳ θρηνοῦντων οἰκείων και φίλων. Τήν ἐπομένην 29/1/80 ἐγένετο ἡ κηδεία του ἐν τῇ γενετείρᾳ του και ἐτάφη ἐκεῖ εις τήν ἀγαπημένην του μακεδονικήν γῆν.

Εὐσεβής, ἐνάρετος, εὐγενικός, πρόθυμος νά ὑπηρετῇ ἰδανικά ὑπῆρξεν ἀφανής ἀγωνιστής. Ἄρτιος εις τὸ διδακτικόν του ἔργον, προσεκτικός μελετητής εις τὰ διάφορα θέματα, ἐργατικός ὅσον ὀλίγοι, φιλότιμος και ἀξιοπρεπής ἐγοήτευσεν τοὺς ἀνθρώπους πού τόν γνώριζαν. Ἄπλοῦς, ταπεινός και γεμάτος καλωσύνην προσέτρεχε πάντοτε εις τὰς ἀνάγκας τῶν ἄλλων. Χαρακτηριστικόν εἶναι ὅτι ἐξετιμᾶτο ὑπὸ ὅσων ἐγνωρίζετο και δέν ὑπάρχει ἀνθρωπος πού νά μή ἔχη καλήν ἀνάμνησιν ἀπό αὐτόν. Οὐδένα ἐστενοχώρησε και οὐδεις δύναται νά εὐρεθῇ διὰ νά εἰπῇ κακόν δι' αὐτόν. Στόχοι του ἦ Ἐκκλησία, ἡ Πατρίς, ἡ Παιδεία, ὁ ἀνθρωπος, ἡ ἐπιστήμη, ἡ οἰκογένεια. Ἐχων πάντοτε κατὰ νοῦν αὐτὰ ἐρρῦθμιζε τὰς ἐνεργείας του. Δι' αὐτόν δύναται νά λεχθῇ ὅτι ὑπῆρξεν «ὁ ἄρτιος τοῦ θεοῦ ἀνθρωπος». Ἡ πρόωρος ἐκδημία του δημιουργεῖ κενόν, διότι σήμερον ἀνθρωποι, ὡς ὁ Ἰωάννης Βλάχος, εἶναι σπάνιοι. Ὁ Κύριος τῆς ζωῆς και τοῦ θανάτου ἄς ἀναπαύσῃ τήν ψυχὴν του.